

Jeugd van tegenwoordig

ENKELE maanden geleden publiceerde ik in vrij Nederland een reeks reportages over jonge mensen, die ik „nozems” noem. Dit woord, dat in geen officiële vocabulaire komt, leeft al verscheidene jaren in de grootstedelijke volksmond. Waarschijnlijk is het louter fonetisch gevormd; ik gebruikte het om een type na-oorlogse jongeren aan te duiden, die naar uiterlijk en mentaliteit beslissend van de traditionele jeugd verschillen.

Van alle kanten is mij verteld, dat die „jeugd van tegenwoordig”, precies zo is als elke jeugd van vroeger. Ik ben het daar niet mee eens. De tijd van tegenwoordig is ook niet zo als die van vroeger, en typisch worden de nozems juist, doordat zij volmaakt gehoorzamen aan hun tijd. Om een verschil te noemen: natuurlijk zijn de nozems protest-mensen — zoals elke jeugd, — maar wonderlijk genoeg „protesteren” ze niet. Jonge mensen van vroeger plachten „op te staan” tegen hun ouders. De nozems twisten zelden of nooit met hun ouders, ze zeggen ja en amen, maar ze gaan hun eigen gang. Ze blijven meestal lang in het ouderlijk huis — factor woningnood — maar de ouders hebben geen enkel besef, wat hun kinderen doen of denken.

Een tweede verschil: jeugdverenigingen hebben geen vat op de nozems, en

dat werd de oorzaak van de feitelijke ondergang van eens zo bloeiende organisaties als A.J.C. en padvindertij. Het idealisme van jeugdverenigingen, politieke partijen, etc. is voor de nozems Esperanto. De nozems zijn doorgewinterde realisten, existieren in een maatschappij, die ze niet be- of veroordelen, maar simpelweg accepteren als hun natuurlijke omgeving. Hoe verklaarbaar: als kleine kinderen was hun wereld er een van distributiebonnen, tulpenbollen, vallende bommen, honger en onderduik. Sjagrijnige vaders, die met hun moeders ruzie maakten om een boterham, stonden een week later als helden voor het vuurpeloton. De nozems groeiden op in een wereld van absurditeiten, en ze leerden het absurde als vanzelfsprekend aanvaarden.

ONZE samenleving van thans — die georganiseerde plan-maatschappij — is voor hen een jungle vol onbegrijpelijke en alles-beheersende gewassen, genaamd Ziekenfonds, NVV, CBH, RvA etc. „De jeugd van tegenwoordig wil wel rechten, maar geen plichten,” zeggen de ouderen. Natuurlijk: welke plichten heeft men tegenover een wildernis, waarin men geplaatst is? Junglemaatschappij is vijandig en vertrouwd tegelijk, ze dreigt de nozems te verstikken, maar biedt ook avontuur. Avontuur is voor de nozems: zo volstrekt mogelijk leven.

Volstrekte gewaarwordingen geven bijv. motor- en wielersport, boksen en judo, film, swing, en bebop. Jazzmuziek is voor hen van het grootste belang, het is de muziek van de moderne jungle. Jazzmuziek is het leven zelf, zoals dit zich swingend en synopsisch aan de nozems voordoet. De gewone nozems verlangen de jazz „hot”, de „supernozems” houden het op cool-jazz in zijn modernste ontwikkeling.

De geaardheid der „supernozems” verschilt niet van die der gewone nozems; zij onderscheiden zich slechts door een grotere geestelijke ontwikkeling en een groter vermogen hun gevoelsleven te formuleren. „Supernozems” vindt men onder jonge kunstenaars en op middelbare scholen; merkwaardig genoeg slechts sporadisch onder studenten, in de universiteit vinden de studenten een sterke band met traditionele levensopvattingen; de universaliteit leert hun bovendien een rationele benadering van de buitenwereld, waardoor zij onontvan-

kelijk worden voor de directe, primaire wijze waarop de nozems hun wereld ondergaan. Hier ligt ook een goed stuk verklaring voor de vijandschap tussen bepaalde groepen studenten en kunstenaars.

DE nozem is een internationale verschijning: in Engeland kent men de Edwardian, in Duitsland de Swinglente, in Frankrijk de Zazou, in Oostenrijk de Schlurf. De nozem verschijnt zelfs in het straatbeeld van Moskou. Vreemd genoeg houden de moderne pedagogie, psychologie en sociologie zich niet fundamenteel met hem bezig. Alleen de Oostenrijkse vakbondsleder Karl Bednarik zijn de ogen opengegaan, getuige zijn opmerkelijke boek „De jonge arbeider van onze tijd”, dat onlangs verscheen. Bijna nergens wil men de nozem als een nieuw type herkennen.

Nozems zijn geen idealisten, en dat geeft hoop voor de toekomst. Uit hen zal tenminste geen ontgoocheld slag cynische zuurpruimen groeien. Misschien zullen zij straks realistische oplossingen vinden, die het menselijk bestaan in de twintigste eeuwse realiteit wat minder moeizaam maken.

